

2. Екологія міста. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=18711 (дата звернення: 05. 11. 2020).
3. Основні екологічні проблеми України. URL: <https://ecotown.com.ua/news/Osnovni-ekolohichni-problemy-Ukrayiny-u-2014-rotsi/> (дата звернення: 05. 11. 2020).

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

С.Ю. Лукін, кандидат економічних наук, доцент, директор закладу післядипломної освіти

«Регіональний центр підвищення кваліфікації Київської області»

З розвитком сучасних технологій, збільшенням міграційних процесів населення із сільської місцевості у великі міста, а також враховуючи демографічні особливості та міграційні процеси в наслідок воєнних дій на Сході України необхідним є здійснення системного аналізу розвитку публічного простору сільської місцевості з урахуванням соціальних, економічних, політичних, демографічних особливостей.

Звичайно, що за останні десятиріччя ми спостерігаємо певний занепад сільських територій, адже ці процеси пов'язані із низьким рівнем економічного життя сільського населення, недостатнім рівнем зарплат і пенсій у жителів села, міграцією працездатного населення до великих міст, зміною демографічних показників, низьким рівнем культури споживання товарів та послуг, передчасним старінням нації та відсутністю культури профілактики серцево-судинних та різних хронічних захворювань, психологічними чинниками пов'язаними із власною самореалізацією та комунікацією, відчуттям самотності у жителів села пенсійного віку, а також наявність гендерних диспропорцій (передчасна смертність чоловіків зрілого віку).

Якщо брати середні показники у світі, то на сільські території припадає 75% загальної площі, де проживає 51% усього населення планети. На сьогодні за наявними даними на цих територіях виробляється 32% світового ВВП [4, с.76-77].

В умовах розвитку децентралізації в Україні відбулися суттєві позитивні зміни для розвитку сільських територій. Так, за результатами 2019 року економічна активність зберігалась на достатньо високому рівні – темпи зростання ВВП оцінено у 3,3%, що майже співпадає з показником 2018 року. Про це йдеться у Огляді економічної активності, регулярному аналітичному продукті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства [3].

Моніторинг соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад проводиться щороку за основними показниками їх соціально-економічного розвитку відповідно до наказу Мінрегіону від 30.03.2016 № 75

«Про затвердження методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади».

Також станом на 30.03.2020 року об'єднаними територіальними громадами разом з обласними державними адміністраціями надано фактичні дані за основними показниками їх соціально-економічного розвитку у 2019 році відповідно до наказу Мінрегіону від 30.03.2016 № 75. За отриманими даними обласних державних адміністрацій, завдяки проведенню реформи децентралізації та запровадженню нових інструментів підтримки розвитку територій у більшості ОТГ за підсумками 2019 року спостерігається зростання по основних показниках, що характеризують економічну та фінансову ефективність їх розвитку.

Зокрема, майже у всіх ОТГ по всіх регіонах у 2019 році спостерігалось збільшення власних доходів їх бюджетів у розрахунку на 1 особу населення, порівняно з попереднім роком.

Основними джерелами доходів до бюджетів об'єднаних територіальних громад як і в попередньому році стали надходження від сплати податку на доходи фізичних осіб, податку за землю та єдиного податку. Найвищі показники у Закарпатської, Івано-Франківської, Київської, Хмельницької, Чернігівської областей.

Збільшення кількості підприємств малого та середнього бізнесу у 2019 році спостерігалось у більшості ОТГ Волинської, Івано-Франківської, Київської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Рівненської, Херсонської, Хмельницької та Чернігівської областей. У той же час, у більшості ОТГ Вінницької, Донецької, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Кіровоградської, Полтавської, Одеської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Черкаської та Чернівецької областей у минулому році зафіксовано скорочення кількості підприємств малого та середнього бізнесу, порівняно з попереднім роком [3].

Також у 2019 році спостерігалось збільшення обсягів фінансування проектів регіонального розвитку, що реалізуються на територіях ОТГ Закарпатської, Івано-Франківської, Кіровоградської, Київської, Луганської, Миколаївської, Сумської областей та збільшення кількості таких проектів у ОТГ Вінницької, Волинської, Запорізької, Київської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Херсонської, Черкаської та Чернігівської областей [3].

Загалом збільшення обсягів капітальних інвестицій у розрахунку на одну особу населення спостерігалось у більшості ОТГ Закарпатської, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Рівненської, Хмельницької, та Чернігівської областей, а їх зменшення зафіксовано у ОТГ Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Запорізької, Львівської, Сумської, Харківської, Херсонської, Чернівецької та Черкаської областей [3].

Отже, якщо ми говоримо саме про публічний простір сільської місцевості та розвиток сільських територій необхідним є розроблення програми розвитку окремого населеного пункту з урахуванням природних особливостей цієї території. Найважливішим аспектом залишається підвищення життєвих стандартів, що включають не лише підвищення рівня доходів на селі, а й відновлення соціальної інфраструктури із поліпшенням культурних та оздоровчих послуг [2].

Як слушно зазначає М. Грищенко «публічний простір відіграє провідну роль в функціонуванні певної території. Визначений фізично, він пов'язує між собою розрізнені осередки (забезпечуючи логістичну функцію); в соціальному вимірі, він відіграє соціально значущу роль інтеграції населення, забезпечуючи умови для створення незапланованої анонімної взаємодії «незнайомців». Саме тому публічний простір слугує об'єднуючою ланкою певної території, саме він забезпечує її цілісність в фізичному та соціальному плані, відображаючи соціальний прояв певної території» [1, с. 31-38].

Таким чином, «публічний простір» – це певний базис чи конструкт, а також комунікаційний простір, де відбувається взаємодія та спілкування між різними соціальними групами, де кожен громадянин може реалізувати своє право на участь в політичному, соціальному, релігійному житті великої та малої соціальної групи та суспільства зокрема.

Таким чином, до публічного простору належать: вулиці, площі, парки, сквери, та інші громадські місця, передбачені для спільного перебування різних груп населення, також до публічного простору ми відносимо і квазіпублічні місця (тобто місця, що перебувають в приватній власності, зберігаючи можливість відкритого доступу та забезпечують «комунікацію незнайомців», основною функцією таких місць є забезпечення проведення вільного часу та споживання товарів та послуг) – торгівельно-розважальні центри, кафе, тощо.

Певний публічний простір сільської території дає нам інформацію про латентні правила відкритих чи закритих просторів, психологічні та соціальні особливості приналежності до певної спільноти. В таких місцях можливим часто актуалізується та загострюються соціальні суперечності, конфлікти, владні відносини, проявляються соціальні цінності спільноти, її пріоритети та орієнтації, рівень інтегрованості, демократичності, відкритості, толерантності та розвитку спільноти, а також особливості ефектів соціалізації, соціальної ідентифікації та «сприйняття інших», що проявляються саме в умовах публічного простору території.

Висновки. В умовах процесу децентралізації влади в Україні виникають нові можливості розвитку сільських територій. Підвищення рівня життя сільського населення, відновлення закладів культури, охорони здоров'я тощо виступають основним мотиваційним чинником децентралізації для розвитку об'єднаних територіальних громад. Територіальні громади можуть регулювати процес нагромадження коштів, надання відповідних послуг, базуючись на коротко- і довгостроковому плануванні. Розширення повноважень органів місцевого самоврядування різних рівнів має здійснюватися так, щоб, з одного

боку, максимально наблизити процес прийняття рішення до жителів села, а з іншого, щоб місцеві органи влади володіли організаційними, матеріальними та фінансовими ресурсами для забезпечення достатнього рівня життя на сільських територіях, необхідного обсягу та якості послуг, які надаються населенню відповідно до європейських стандартів життя.

На основі аналізу наукових джерел визначено що, публічний простір передбачає постійну ефективну взаємодію і комунікацію у суспільстві. Також важливим аспектом у публічному просторі сільської місцевості є безпека і реалізація суспільних інтересів жителів сіл і селищ та покращення якості надання соціальних послуг і комфорту рівня життя сільського населення.

Література

1. Грищенко М. Публічний простір міста як об'єкт соціологічного дослідження : Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія. – 2016. – Вип. 1. – С. 31-38.
2. Малік М. Й. До питання сталого розвитку сільських територій. Економіка АПК. 2008. № 5. С. 51–58.
3. Огляд економічної активності [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.me.gov.ua>.
4. Талавирич М. П., Горай О. А. Розвиток сільських територій в умовах децентралізації : Економіка АПК. 2018. № 11. С. 75 – 79.

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА ФУНКЦІЙ ФІНАНСІВ

О.І. Ляшевська, к. н. з держ. упр., доцент, кафедра управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

Національний університет цивільного захисту України

Важливим економічним інструментом державного регулювання процесів розширеного відтворення, розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту є фінанси. Використовуючи їх, держава може активно впливати на економічний і соціальний розвиток країни як у позитивному, так і в негативному плані. Будучи об'єктивними за своєю суттю, фінанси значною мірою залежать від суб'єктивних дій політичних сил, що перебувають при владі.

Нині в Україні у сфері публічних фінансів концентруються найгостріші проблеми економічного і соціального життя держави, серед яких недотримання принципів справедливого оподаткування, неефективність публічних видатків, розбалансованість бюджету, бюджетний дефіцит і державний борг, недостатність обсягу місцевих фінансів для виконання повноважень місцевого самоврядування, проблеми міжбюджетних відносин тощо.

Управління публічними фінансами є головним напрямком діяльності будь-якої держави у будь-який період її історичного розвитку. Держава і